

Sygn. akt: I Cgg 14/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2022 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Andrzej Kieć
Protokolant:	Sandra Bień

po rozpoznaniu w dniu 21 czerwca 2022 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa C. S., B. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w P.

o naprawienie szkody

- zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w P. na rzecz powodów C. S. i B. S. kwotę 157 118,14 (sto pięćdziesiąt siedem tysięcy sto osiemnaście i 14/100) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 lutego 2022 roku do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- zasądza od pozwanej na rzecz powodów kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gliwicach kwotę 11 463 (jedenaście tysięcy czterysta sześćdziesiąt trzy) złote tytułem kosztów sądowych.

SSO Andrzej Kieć

Sygn. akt I Cgg 14/20

UZASADNIENIE

Powodowie C. S. i B. S. w pozwie złożonym w dniu 8.05.2020 r. (data stempla pocztowego) wnieśli o zasądzenie na ich rzecz od pozwanej (...) w P. kwoty 100.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31.08.2019r oraz o zasądzenie kosztów procesu, tytułem odszkodowania za szkody powstałe na nieruchomości położonej przy ul. (...) w B., zabudowanej budynkiem mieszkalnym.

W uzasadnieniu podali, że są współwłaścicielami wyżej opisanej nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym. Budynek uległ uszkodzeniu na skutek eksploatacji górniczej. Budynek uległ wychyleniu a grunt na nieruchomości uległ deformacji. Naprawa szkód winna nastąpić w drodze odszkodowania.

W piśmie z dnia 28.02.2022 r. (k.225,226) powodowie dokonali modyfikacji (rozszerzyli powództwo) domagając się zasądzenia kwoty 157.118,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 31.08.2019r do dnia zapłaty.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów. Wskazała, że jeśli wychylenie budynku pozostaje w związku przyczynowym z działalnością górniczą, to chodzi o eksploatację prowadzoną do roku 1998 przez nie istniejącą już (...). Podniosła również zarzut przedawnienia roszczeń. Odnośnie ewentualnych odsetek, należne one są od daty wyrokowania. (k. 42-45, k.241).

W dniu 1.03.2022r.nastąpiło przekształcenie (...) w P. w (...) Spółka Akcyjna w P. (k.228-232)

Sąd ustalił co następuje:

Powodowie są współwłaścicielami nieruchomości położonej w B. przy ul. (...), na zasadzie wspólności ustawowej małżeńskiej (odpis z Kw – k.14-21)

Na nieruchomość powodów oddziaływała eksploatacja górnicza prowadzona przez (...) od października 1950r do kwietnia 1999r. oraz eksploatacja górnicza prowadzona przez (...) od maja 2018r do nadal. Wpływy eksploatacji prowadzonej przez (...) uspokoiły się w 2001r.Eksploatacja górnicza prowadzona przez pozwaną nadal oddziałuje na powierzchnię w rejonie nieruchomości powodów. Eksploatacja prowadzona przez pozwaną powoduje przyrost obniżenia terenu. Na nieruchomość powodów oddziałują również wstrząsy górotworu. Drgania te mogły spowodować intensyfikację istniejących uszkodzeń.2017r.

(dowód: opinia biegłego z zakresu górnictwa i geologii K. S. – k.74-124).

W budynku mieszkalnym powódek wystąpiły szkody spowodowane działalnością górniczą. Szkody ujawniły się w postaci wychylenia budynku od pionu o wartości przekraczającej 25 mm/m, co kwalifikuje budynek do rektyfikacji. Pochylenie budynku nastąpiło głównie w wyniku eksploatacji (...), która wywołała wpływy V kategorii ze względu na pochylenie do roku 1999, jednakże dalsze pochylenie budynku nastąpiło w wyniku eksploatacji spółki (...). Koszt rektyfikacji (302.220 zł) przekracza wartość budynku. Porównując wartość techniczną budynku (wartość odtworzeniową pomniejszoną o stopień zużycia technicznego) z kosztami rektyfikacji, uzasadniona jest naprawa szkody poprzez wypłatę jednorazowego odszkodowania.

Wartość techniczna budynku powodów (wartość odtworzeniowa, z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego) wynosi 157.118,14 zł brutto.

(dowód: opinia biegłego z zakresu budownictwa R. K.- k.165-212).

Powodowie zakupili przedmiotowy dom pod koniec XX wieku. Dom był w dobrym stanie. Powodowie przeprowadzali remonty w domu (w tym wymiana okien, drzwi). Ulepszyli go również, np. montując kilka lat temu fotowoltaikę i panele solarne. Budynek ulega i pochyleniu i to pochylenie ciągle się zwiększa. W budynku odczuwalne są często wstrząsy górnicze, które wywołują uszkodzenia w budynku (przesłuchanie powoda k.257,258).

Powodowie złożyli do (...) S.A. w B. wniosek w sprawie naprawy szkód pismem z 30.07.2019r. Wniosek tej (...) S.A. przekazała do (...) gdyż nieruchomość powodów posadowiona jest na obszarze objętym koncesją na wydobywanie węgla kamiennego tej spółki (korespondencja przedprocesowa k.22-22-31, k.36, pismo (...) z 8.04.2020r k.35).

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w aktach dowodów z dokumentów oraz w oparciu o dowody z opinii biegłych z zakresu górnictwa i geologii oraz z zakresu budownictwa. Opinie biegłych były sporządzone w sposób wykazujący znajomość opiniowanej problematyki, była jasne, logiczne, weryfikowalne a przez to mogły stanowić podstawę ustaleń. Opinie te nie została podważone przez strony, nie zostało wykazane by były błędne, niefachowe a przez to nie została podważona ich wiarygodność. Tym samym mogły stanowić podstawę ustaleń. Wiare dowodowi z przesłuchania powoda sąd dał albowiem zeznania były logiczne, konsekwentne, znajdowały potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. W zakresie wpływów eksploatacji górniczej na stan techniczny budynku sąd

oparł się na opinii biegłego z zakresu budownictwa albowiem wypowiedział się on w opinii w ramach swych kompetencji zawodowych; biegły z zakresu górnictwa i geologii w ramach swych kompetencji przedstawia sytuację górnictw na danym terenie.

Sąd zważył co następuje:

Działanie sprawcze powodujące szkodę trwało w okresie obowiązywania prawa górnictwa z 1994r. jak i pod rządami ustawy prawo geologiczne i górnictwa z dnia 9 czerwca 2011r., która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2012 roku. Pomimo, że eksploatacja górnictwa miała miejsce także przed 2012r., na budynek oddziaływała również eksploatacja prowadzona przez pozwaną spółkę od maja 2018r do nadal – pogłębiając szkody. Trwałe wychylenia budynku od pionu nasila się w ostatnich latach. Budynek ulega również uszkodzeniu wskutek wstrząsów górnictw. Okoliczność te ustalili i przedstawili opiniujący w sprawie biegły z górnictwa i geologii oraz biegły z zakresu budownictwa. a opinie ta nie została przez strony podważona. Tym samym należy uznać, że zastosowanie znajdzie ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. – Prawo geologiczne i górnictwa.

Zgodnie z art. 144 ust 1 ustawy prawo geologiczne i górnictwa właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górnictwa, który jest prowadzony zgodnie z ustawą. Może on jednak żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody, na zasadach określonych ustawą. Do naprawiania szkód będących następstwem eksploatacji, zgodnie z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnictwa, mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

Nieruchomość powodów położona jest na terenie górnictw i objęta była zasięgiem wpływów górnictw (...) oraz od maja 2018r do nadal objęta jest wpływami eksploatacji prowadzonej przez pozwaną spółkę. Za wyrządzone szkody odpowiada pozwana, zarówno z uwagi na fakt, że nieruchomość powodów posadowiona jest na obszarze objętym koncesją na wydobywanie węgla kamiennego tej spółki (art. 146 ust. 3 ustawy Prawo geologiczne i górnictwa), jak i z uwagi na fakt, że szkody spowodowane są również przez eksploatację prowadzoną przez pozwaną spółkę. Odpowiedzialność podmiotów, które ponoszą odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym ma przy tym charakter solidarny (art. 441 kc).

W budynku mieszkalnym powodów wystąpiły szkody spowodowane działalnością górnictw, za która odpowiada pozwana. Szkody ujawniły się w postaci trwałego wychylenia budynku od pionu o wartości przekraczającej 258 mm/m. Naprawa budynku winna polegać na prostowaniu poprzez rektyfikację. Koszt rektyfikacji (302.220 zł) przekracza wartość budynku. Porównując wartość techniczną budynku (wartość odtworzeniową pomniejszoną o stopień zużycia technicznego) z kosztami rektyfikacji, uzasadniona jest naprawa szkody poprzez wypłatę jednorazowego odszkodowania. Wartość techniczna budynku powodów (wartość odtworzeniowa, z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego) wynosi 157.118,14 zł brutto.

Naprawienie szkody powinno nastąpić, według wyboru poszkodowanego, bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej (art.363 kc). Poszkodowany ma prawo do pełnego naprawienia szkody, nie można go zmuszać do tolerowania szkody we własnym majątku; tu: do zamieszkiwania w budynku w znacznym stopniu pochylonego. Poszkodowany wskutek działalności górnictw nie ma możliwości sprzeciwienia się prowadzeniu eksploatacji górnictw.

Odpowiedzialność przedsiębiorcy za skutki eksploatacji górnictw ma charakter odpowiedzialności deliktowej, a do naprawiania szkód będących następstwem eksploatacji zgodnie z art. 145 ustawy prawo geologiczne i górnictwa mają zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego.

Porównując wartość techniczną budynku (wartość odtworzeniową pomniejszoną o stopień zużycia technicznego) z kosztami rektyfikacji, uzasadniona jest naprawa szkody poprzez wypłatę jednorazowego odszkodowania; koszty pionowania budynku przewyższają bowiem wartość techniczną budynku. Sąd uznał więc, że żądanie naprawienia

szkody poprzez zasądzenie na rzecz powodów wartości technicznej budynku jest uzasadnione. Takiego wyboru naprawienia szkody dokonali powodowie.

Wartość techniczna budynku powódek (wartość odtworzeniowa, z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego materiałów) wynosi 157.118,14 zł brutto. Wartość ta stanowi wysokość szkody powodów.

Taką też kwotę w oparciu o przepis art. 144 ust. 1 p.g.g. zasądono na ich rzecz.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczeń. Sąd uznał ten zarzut za niezasadny. W pierwszym rzędzie w ocenie sądu termin przedawnienia może być liczony od czasu gdy ustają działania sprawcze powodujące szkodę, gdy szkoda się utrwała, gdy jest możliwość jednoznacznej oceny powstania szkody i jej rozmiaru. Eksploatacja górnicza prowadzona przez pozwaną nadal oddziałuje na budynek powodów, powodując i pogłębiając szkodę. Powodowie remontowali budynek już po okresie uspokojenia wpływów górniczych wywołanych przez eksploatację prowadzoną przez (...). W sytuacji braku nowych wpływów górniczych (za które obecnie odpowiada pozwana), szkoda powodów nie przybrałaby takiego rozmiaru jaki występuje obecnie.

Ponadto sąd wziął pod uwagę, iż wskutek wpływów eksploatacji górniczej poważnemu uszkodzeniu uległ dom powodów, w którym zamieszkują i który stanowi główny składnik ich majątku. Powodowie dbają o dom, remontują go oraz ulepszają. W tej sytuacji sąd uznał, iż zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwaną jest sprzeczny z zasadami współzycia społecznego (art. 5 kc); jego uwzględnienie prowadziło do rażącego pokrzywdzenia powodów.

O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono w oparciu o przepis art. 481 k.c. Powodowie domagali się odsetek od dnia 31.08.2019r. Sąd żądanie odsetkowe uznał za zasadne częściowo. Kwotę należnego odszkodowania biegły wyliczył na kwotę 157.118,14 zł brutto, biorąc pod uwagę stawki w budownictwie obowiązujące na czas sporządzania opinii (styczeń 2022r). Stawki aktualne na ten czas zrekomensowały zatem wzrost cen we wcześniejszym okresie. W konsekwencji sąd uznał za zasadne żądanie odsetkowe za okres po doręczeniu stronie pozwanej odpisu opinii biegłego, w której została wyliczona szkoda (co nastąpiło 18.02.2022r k.237)– z tym dniem bowiem roszczenie się zaktualizowało i pozwana pozostawała w zwłoce.

Niezależnie od powyższych uwag co do wymagalności roszczenia zauważyć należy, iż powodowie nie wykazali by przedprocesowo dokonali stanowczego wezwania do zapłaty określonej kwoty pieniężnej, co mogłoby spowodować wymagalność roszczenia z dniem 31.08.2019r.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 100 zd. 2 k.p.c. i z uwagi na fakt, iż powodowie ulegli ze swoim żądaniem w nieznacnej części (co do części odsetek), zobowiązano pozwaną do zwrotu poniesionych przez powodów kosztów procesu w całości; składają się na nie koszty zastępstwa prawnego w kwocie 5.400 zł.

Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazano pobranie nieuiszczonych kosztów sądowych od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa. Na koszty sądowe złożyły się opłata od pozwu (kwota 7.856 zł – ustalona od ostatecznego żądania) oraz niepokryte wydatki na wynagrodzenie biegłych (3.607zł). Łączne wydatki wyniosły 7.607 zł (k.127, k.217), zaś pozwana uiściła zaliczki w wysokości łącznej 4.000 zł – pobraniu zatem podlegało brakujące 3.607 zł.

SSO Andrzej Kieć